

Spasticiteit

Inleiding

Markus Wijffels
revalidatiearts

1

Wat is spasticiteit?

- Een stoornis in de motoriek waarbij er een **snelheidsafhankelijke** toename is van de rekreflex van spieren op basis van verhoogde prikkelbaarheid van de rekreflex en waarbij de spasticiteit een onderdeel is van een **bovenste motoneuron syndroom** (Lance 1980)
- Een verstoorde controle van motoriek en sensibiliteit door het bovenste motoneuron syndroom wat zich manifesteert als een wisselende of permanente **onwillekeurige spieractivatie**. (Pandyan 2005)

Spasmos = *kramp*

2

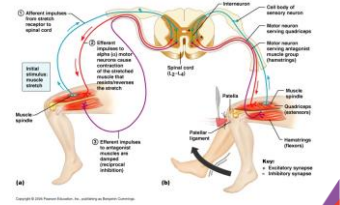
Wat is spasticiteit?

- 2017 Europese consensus
- Neurale en non-neurale (spier)componenten
- Spasticiteit <-> neurale component
- Weefselstijfheid, agv veranderingen in weefselelasticiteit, weefselviscositeit, spierverskorting en spieratrofie
- Voorkeur voor term hyper-weerstand ipv hypertonie

3

Wat is spasticiteit?

- een gevolg van letsel in het **centraal zenuwstelsel**: disinhibitie van spinale reflexen

4

De presentatie is variabel en is o.a. afhankelijk van de ernst en de locatie van het letsel

De locatie en ernst kan in de loop van de tijd veranderen

5

Klinische beoordeling/meten van spasticiteit

- Modified Ashworth Scale (MAS)
- Tardieu
- Hyperreflexie
- Clonus
- Interpretatie bij pijn, contracturen, niet-coöperatief?

6

Hoe vaak komt spasticiteit bij uw patiënten voor?

- A) 0%-20%
- B) 20%-40%
- C) 40%-60%
- D) 60%-80%
- E) 80%-100%

RJNDAM

7

Prevalentie van spasticiteit bij verschillende diagnoses

CVA: 38 - 60%

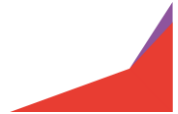
Dwarslaesie: 65 - 87%

Multiple sclerose: 84%

Cerebrale parese: 88%

RJNDAM

8

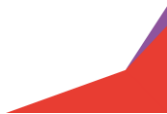

Gevolgen van spasticiteit

- Houding
- Beweging
- Contracturen
- Pijn
- Vermoeidheid
- Drukplekken/decubitus
- Slaap
- Zorg

RJNDAM

9

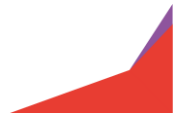

Factoren die invloed hebben op spasticiteit

- Houding
- Pijn
- Infecties
- Knellende kleding
- Temperatuur

RJNDAM

10

Moet spasticiteit behandeld worden?

RJNDAM

11

Moet spasticiteit behandeld worden?

- Bij negatieve gevolgen van spasticiteit wel behandelen
- Bij positieve gevolgen van spasticiteit niet of beperkt behandelen
 - Sta- of loopfunctie tgv spasticiteit
 - Verlies van rompbalans door behandeling
- Belangrijk om doel van behandeling en verwachtingen duidelijk te hebben.

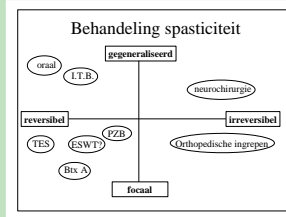
RJNDAM

12

Behandeling van spasticiteit

- TES = therapeutische electrostimulatie
- ESWT = extracorporal shockwave therapy
- PZB = perifere zenuwblokkade, bv phenol, alcohol
- Btx = botuline toxine
- ITB = intrathecale baclofen

RONDAM